

Najaarscongres van de VCI Koninginnenteelt: bevruchtungskastjes en meer

Tieme Wanders

Zaterdag 10 oktober was in het

Wageningen Bijenhuis het jaarlijkse

najaarscongres van de Vereniging van

Carnicallmikers, met het bovenstaande als

thema. Het expositiezaaitje was met 50

bezoekers meer dan gevuld. 's Ochtends

vertelden vier ervaren VCI-leden een

geboeid publiek over hun aanpak van de

koninginnenteelt. Hier een korte impres-

sie. Meer is te vinden op de VCI-website,

zie achteraan het artikel.

Als bevruchtungskastjes gebruikt Jan Kruit het Duitse eenraatskastje (EWK), het kastje dat ze op de Duitse bevruchtungsseilanden het liefste zien. Goed vullen van deze EWK's is de kunst. Voor het uitzeven van de dar-

ren gebruikt hij een Marburger veegkast, met handige eigen aanpassingen. De basis is een zesramer in simplexformaat, de trechter is van aluminium en door een extra rand hout tussen de trechter en zijkant kan de trechter worden dichtgeklapt zonder darren en nog rond hangende werksters te pletten. De zeef is van moer-rooster. Het inlopen van de werksters wordt bespoedigd door de aanwezigheid van de koningin in een speciaal kooftje in het dak van de kast. Met een lepel van 300 ml worden de bijen in de klaarliggende EWK's geschept, eigenlijk een karwei-

tje voor twee mensen. De een schept, de ander sluit direct het kastje zodat geen bijen wegvliegen. Daarna worden de EWK's rechtop gezet zodat de bijen kunnen trossen.

Kruit neemt de bijen uit het pleegvolk. Daarom kunnen de jonge moeren na gemerkt te zijn, gewoon worden ingevoerd via de grote opening van de 'Vorbau'schijf'. Vervolgens moeten de EWK's drie dagen koel en donker staan om een harmonisch volk te worden. Ze krijgen dagelijks water. Daarna, tot ze naar het bevruchtungsstation gaan, moeten de bijen kunnen vliegen. Het moerroostertje in de 'Vorbau-schijf' verhindert dat dan ook de koningin al op stap gaat.

Kastjes van kunststof

Tegenwoordig zijn er ook allerhande bevruchtungskastjes van styropor. Deze zijn te koop onder de naam Kirchrainer, Kieler of Seegeberger. Voor de laatste twee

bestaan nu opzetsstukken die het mogelijk maken om volkjes langer in de kastjes te laten. Ze kunnen er zelfs in overwinteren, een goedkope manier om koninginnen in reserve te houden.

Ad Staal heeft samen met zijn maat 350 volken, o.a. voor de bestuiving. Ze zijn allemaal voorzien van raszuivere koninginnen, die hij laat bevruchten op het eiland Wangeroog in Duitsland. Dit gaat uiteraard met EWK's. Daarnaast bezit hij een flink aantal Kieler kastjes, speciaal voor het kweken van reservekoninginnen. Een aantal hiervan worden ingewinterd. Bij

koningin kan voor de zekerheid middels een kluisje worden ingevoerd. Ook de drieramer moet minstens drie dagen donker staan alvorens te worden opgesteld. De bijen moeten absoluut genoeg frisse lucht krijgen (gaasbodem).

Na opstellen hoeft er drie weken niet meer naar het volkje gekeken te worden. Als de bruidsvlucht is gelukt, zal er dan broed zijn. Afhankelijk van de maand waarin werd gestart, zal het waarschijslijng tot een volle broedbak uitgroeien.

bestuiving onder glas in de winter is het risico nu groot dat er moeren sneuvelen. Het is van belang dat er dan reservevoeren voorhanden zijn.

De piepschuimkastjes bieden nog andere mogelijkheden: nadat er een koningin uit is gevangen kunnen er nog een paar koninginnetjes in worden geteeld. Door het volkje vier larfjes in dopjes te geven zorgt het zelf voor vervanging.

Oost-Duitse potjes

Nog een ander model kastje werd ons gepresenteerd door Henk Scholten uit Markelo. Henk werkt met ongeveer 75 volmen, waarvan 30 met eilandbevrucht moeren. Voor de koninginenteelt werkt hij ook met EWK's, maar voor koninginnen die niet naar een Duits eiland gaan, gebruikt hij zogenaamde potjes naar Oost-Duits model. Dit zijn kleine kastjes van piepschuim of hout met een binnenmaat van ongeveer 7x10x10 cm. De bodem wordt gevuld met suikerdeeg tot aan het vlieggaat. Hier bovenop komt een velletje golfkarton om te voorkomen dat de bijen in het deeg blijven kleven. Voor dit kastje is een jussepel bijen voldoende.

Voor één EWK kunnen dus zes 'potjes' worden gevuld. De bijen kunnen aan het dekkel twee raatjes bouwen. Na bevruchting wordt de koningin ingevoerd door dekkel met raatjes plus koningin over te hangen in een kastje zonder bodem. Dit wordt vervolgens bij een moerloos volk op het voeragat geplaatst, met een krantertussen.

Oost-Duitse 'potjes'

Richtlijnen voor erkenning als telier

Na de middagpauze volgde een discussie met de leden over de te stellen eisen aan koninginnetjes die zich door de VCI koninginnetelers die zich door de VCI willen laten erkennen. Onze vereniging is bezig met het formuleren van richtlijnen die laagdrempelig zijn, maar toch kwaliteit bezig met het formuleren van richtlijnen verzekeren. Er wordt nu verder aan gewerkt. Bij de Algemene Ledenvergadering van de VCI zullen ze weer gepresenteerd worden.

KI eist planning en oefening

Tot slot gaf Jos van den Heuvel van imkerij De Moerbij een presentatie over KI. (www.demoerbij.tk) Jos werkt met carnica's van de Hoffmannlijn, die hij via kunstmatige inseminatie raszuiver vermeerderd. Op het vorige najaarscongres is door Cees Haans ook over deze bevruchtigingstechniek

gesproken. Daarom ging Jos ditmaal niet op de techniek zelf in maar behandelde hij wat er verder allemaal bij komt kijken. Materiaal én planning moeten in orde zijn. Er moet uitgerekend worden op welk

tijdstip de darrenvolken moeten beginnen met het aanzetten van darrenbroed. Pas daarna kan bepaald worden wanneer de koninginnen kunnen worden geteeld. Rijpe darren en bronstige koninginnen moeten immers op het zelfde moment beschikbaar zijn.

Wie met KI wil gaan werken moet veel oefenen. Aftappen van sperma en insemineren van moeren zijn beide priegelwerkjes onder de microscoop. Een beginnende inseminator moet erop rekenen dat een hoop mis zal gaan en dat succes vooreerst kan uitblijven. Dat is een ander verhaal dan dat van de verschillende beschikbare instructievideo's (WVF, Susan Cobey), maar men kan beter tevoren gewaarschuwd zijn.

De VCI heeft een inseminatieapparaat beschikbaar voor leden die zich in deze techniek willen bekwamen. Kijk voor meer info op onze website www.verenigingvancarnicallmikers.nl.

Advertentie

actiespel

Bijen Race

Voor 2 tot 4 spelers
Leeftijd vanaf 5 jaar
Prijs € 17,99

Een goed gevuld EWK

Aangepaste Marburger veegkast

foto's Jan Kruit

voor snelle levering bestel per
0317 422 733 f 0317 424 180 e bjenhuis@bjenhuis.nl
p.a. Grintweg 273, 6704 AP Wageningen of winkel on-line www.bjenhuis.nl